

Jan Paweł II

Życie przed wyborem na papieża

Dzieciństwo i młodość

Urodził się w Wadowicach 18 maja 1920, jako drugi syn Karola Wojtyły i Emilii z Kaczorowskich. Ród Wojtyłów wywodzi się z Czańca koło Kęt i Lipnikka. Ród Kaczorowskich pochodzi z Michalowa koło Szczepieszyna.

Karol Wojtyła został ochrzczony w kościele parafialnym 20 czerwca 1920 przez księdza Franciszka Żaka, kapelana wojskowego. Jego rodzicami chrzestnymi byli Józef Kuczmierczyk, szwagier Emilii, i jej

siostra, Maria Wiadowska. Pierwszą Komunię przyjął w dniu 25 maja 1929, a sakramentu bierzmowania udzielił mu abp Adam Stefan Sapieha 3 maja 1938; na bierzmowaniu przyszły papież wybrał imię Hubert, na cześć Karola Huberta Rostworowskiego.

1 - Karol Wojtyła

2 - Emilia i Karol Wojtyłowie

3 - Adam Stefan Sapieha

4 - Karol Hubert Rostworowski

W dzieciństwie Karola nazywano najczęściej zdrobnieniem imienia – Lolek. Uważano go za chłopca utalentowanego i wysportowanego. Regularnie grał w piłkę nożną oraz jeździł na nartach. Bardzo ważnym elementem życia Karola były wycieczki krajoznawcze, a także spacerunki po okolicy Wadowic. W większości wycieczek towarzyszył mu ojciec.

Od września 1930, po zdaniu egzaminów wstępnych, Karol Wojtyła rozpoczął naukę w 8-letnim Państwowym Gimnazjum Męskim im. Marcina Wadowity w Wadowicach. Według jego katechetów, wyróżniała go wówczas ogromna wiara. W pierwszej klasie ks. Kazimierz Figlewicz zachęcił go do przystąpienia do kółka ministranckiego, którego stał się prezesem. Katecheta ten miał znaczny wpływ na rozwój duchowy młodego Karola Wojtyły. Jednym z nauczycieli Karola Wojtyły i jego wychowawcą był Mirosław Moroz (1893–1940), w 1940 zamordowany w Katyniu.

Podczas nauki w gimnazjum Karol zainteresował się teatrem – występował w przedstawieniach Kółka Teatralnego stworzonego przez polonistów z wadowickich gimnazjów: żeńskiego im. Michaliny Mościckiej i męskiego im. Marcina Wadowity.

Studia i dojrzewanie duchowe

14 maja 1938 zakończył naukę w gimnazjum, otrzymując świadectwo maturalne z oceną celującą, która umożliwiła podjęcie studiów na większości uczelni bez egzaminów wstępnych. Karol Wojtyła wybrał studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Studia rozpoczął w październiku 1938.

W pierwszym roku studiów przeprowadził się wraz z ojcem do rodzinnego domu matki przy ul. Tynieckiej 10 w Krakowie. Pozostał wierny swej pasji – piłce nożnej, uczęszczał na mecze Cracovii. Od października 1938 do lutego 1941 studiował, uczęszczał na spotkania grupy literackiej, a także tworzył poezję. W lutym 1940 poznał Jana Tyranowskiego, który prowadził dla młodzieży męskiej koło wiedzy religijnej. Uczestniczący w nim Wojtyła poznał wówczas i po raz pierwszy czytał pisma św. Jana od Krzyża. W 1942 r. Sapieha osobiście zatwierdził prośbę Wojtyły o przyjęcie go do tajnego arcybiskupiego seminarium duchownego. Święcenia kapłańskie ks. Karola Wojtyły miały miejsce 1 listopada 1946 roku w prywatnej kaplicy Biskupów Krakowskich przy ulicy Franciszkańskiej 3. Udzielił ich również kardynał Adam Stefan Sapieha.

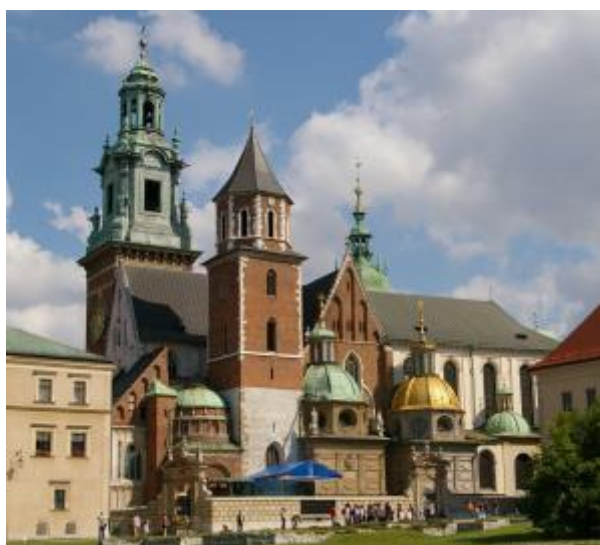

15 listopada 1946 r. wraz z klerykiem Stanisławem Starowiejskim poprzez Paryż wyjechał do Rzymu, aby kontynuować studia na Papieskim Międzynarodowym Athenaeum Angelicum (obecnie Papieski Uniwersytet św. Tomasza z Akwinu). Podczas studiów zamieszkiwał w Kolegium Belgijskim, gdzie poznał wielu duchownych z krajów Europy oraz z USA. W 1948 r. ukończył studia z dyplomem summa cum laude. W lipcu 1948 r. na okres 7 miesięcy ks. Karol został skierowany do pracy w parafii Niegowić, gdzie spełniał zadania wikarego i katechety. W marcu 1949 r. został przeniesiony do parafii św. Floriana w Krakowie. Tam założył chór gregoriański, z którym wkrótce przygotował i odśpiewał mszę De Angelis („O Aniołach”). Swoich chórzystów zaraził pasją i miłością do gór – razem przewędrowali Gorce, Bieszczady i Beskid. Organizowali także spływy kajakowe na Mazurach. W Krakowie otrzymał też w końcu (1948) tytuł doktora teologii (którego nie dostał w Rzymie z powodu braku funduszy na wydanie drukiem rozprawy doktorskiej). Uzyskawszy po śmierci kard. Sapiehy urlop na pracę naukową, w latach 1951-1953 rozpoczął pisanie pracy habilitacyjnej, która, chociaż przyjęta w 1953 roku przez Radę krakowskiego Wydziału Teologicznego, została odrzucona przez Ministerstwo Oświaty i tytułu docenta Karol Wojtyła nie uzyskał (aż do roku 1957). W roku 1956 objął za to katedrę etyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

Biskup i kardynał

W 1958 r. Karol Wojtyła został mianowany biskupem pomocniczym Krakowa i biskupem tytularnym Umbrii. Przyjął wówczas, zgodnie z obyczajem, jako hasło przewodnie swej posługi słowa Totustuus (łac. „Cały Twój”); kierował je do Matki Chrystusa. Konsekracji biskupiej ks. Karola Wojtyły dokonał 28 września 1958 r. w katedrze na Wawelu metropolita krakowski i lwowski, arcybiskup Eugeniusz Baziak. Współkonsekratorami byli biskup Franciszek Jop i biskup Bolesław Kominek. W tym okresie powstały najgłośniejsze prace biskupa Wojtyły, które przyniosły mu sławę wśród teologów: „Miłość i odpowiedzialność” (1960) oraz „Osoba i czyn” (1969). W 1962 r. został krajowym duszpasterzem środowisk twórczych i inteligencji. Na okres biskupstwa Karola przypadły także obrady Soboru Watykańskiego II, w których aktywnie uczestniczył.

6 - Katedra na wawelu

7 - Eugeniusz Baziak

8 - Marian Jaworski

30 grudnia 1963 r. Karol Wojtyła został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim. Podczas konsystorza 26 czerwca 1967 r. został nominowany kardynałem. 29 czerwca 1967 r. otrzymał w kaplicy Sykstyńskiej od papieża Pawła VI czerwony biret, a jego kościołem tytularnym stał się kościół św. Cezarego Męczennika na Palatynie. Jako pasterz diecezji starał się ogarniać swą posługą wszystkich potrzebujących. Wizytował parafie, odwiedzał klasztory. W 1965 r. otworzył proces

beatyfikacyjny siostry Faustyny Kowalskiej. Utrzymywał dobry i ścisły kontakt z inteligencją krakowską, zwłaszcza ze środowiskiem naukowym i artystycznym. Zyskał dojrzałość jako myśliciel, sięgając nie tylko do rozległej tradycji filozoficznej, lecz także do Biblii i do mistyki (zawsze był mu bliski święty Jan od Krzyża) i budując harmonijnie koncepcję z pogranicza filozofii oraz teologii: człowieka jako integralnej osoby. Stał się znanym poza Polską autorytetem. Był obok Prymasa Polski kard. Stefana Wyszyńskiego najważniejszą postacią Episkopatu Polski. Z, nazwanym tak przez siebie, „Prymasem Tysiąclecia” ściśle współpracował, okazując szacunek dla jego doświadczenia i mądrości.

9 - Paweł VI

10 - siostry Faustyna Kowalska

Zadanie do wykonania - Zeskanuj kod

```
<iframe  
src="https://onedrive.live.com/embed?cid=219E6FEB8576CDAF&resid=219E6FEB8576CDAF%21106  
&authkey=AloyMYMoLKhm4z4&em=2" width="476" height="288" frameborder="0"  
scrolling="no"></iframe>
```


Pontyfikat

„Urbi et Orbi” – „Miastu i Światu”

W nocy z 28 na 29 września 1978 roku po zaledwie 33 dniach pontyfikatu zmarł papież Jan Paweł I. 14 października rozpoczęło się więc drugie już w tym roku konklawe – zebranie kardynałów, mające wyłonić nowego papieża. 16 października 1978 roku około godziny 17.15 w siódmym głosowaniu metropolita krakowski, kardynał Karol Wojtyła został wybrany papieżem. Przyjął imię Jan Paweł II. O godz. 18.45 kard. Pericle Felici ogłosił wybór nowego papieża – HABEMUS PAPAM!

Jan Paweł II udzielił pierwszego błogosławieństwa „Urbi et Orbi” – „Miastu i Światu”. 22 października na Placu Świętego Piotra odbyła się uroczysta inauguracja pontyfikatu, a następnego dnia pierwsza audiencja dla 4000 Polaków zgromadzonych w auli Pawła VI. Msza św. inauguracyjna pontyfikatu była transmitowana przez radio i telewizję na wszystkie kontynenty. Dla Polaków, w kraju rządzonym

przez komunistów, była to pierwsza transmisja Mszy św. od czasów przedwojennych. 12 listopada Jan Paweł II uroczyście objął katedrę Rzymu – Bazylikę św. Jana na Lateranie, stając się w ten sposób Biskupem Rzymu.

Jan Paweł II był pierwszym papieżem z Polski, jak również pierwszym po 455 latach biskupem Rzymu, nie będącym Włochem. Wybór na głowę Kościoła osoby z kraju socjalistycznego wpłynął znacząco na wydarzenia w Europie Wschodniej i w Azji w latach 80-tych i 90-tych XX w. Pontyfikat Jana Pawła II trwał ponad 26 lat i był drugim co do długości w dziejach Kościoła. Najdłużej – 32 lata – sprawował swój urząd Pius IX (nie licząc pontyfikatu Piotra – pierwszego następcy Jezusa).

11 - Aleksander III

22 lata bez 8 dni

12 - Pius VII

23 lata 5 miesięcy

13 - Hadrian I

23 lata 10 miesięcy 24 dni

14 - Pius VI

24 lata 6 miesięcy

15 - Leon XIII

25 lat 5 miesięcy

16 - Jan Paweł II

26 lat 5 miesięcy 17 dni

17 - Pius IX

31 lat 7 miesięcy 22 dni

Pielgrzymki

Podczas wszystkich pielgrzymek Jan Paweł II przebył ponad 1,6 miliona kilometrów, co odpowiada 40-krotnemu okrążeniu Ziemi wokół równika i czterokrotnej odległości między Ziemią a Księżycem. Jan Paweł II odbył 102 pielgrzymki zagraniczne, podczas których odwiedził 135 krajów, oraz 142 podróże na terenie Włoch, podczas których wygłosił 898 przemówień. Z 334 istniejących rzymskich parafii odwiedził 301. Jego celem było dotarcie do wszystkich parafii, zabrakło niewiele.

18 - Mapa pielgrzymek

Pierwszą zagraniczną pielgrzymką Jana Pawła II była podróż na Dominikanę, do Meksyku i na Bahama w styczniu 1979 r. Ostatnią zaś pielgrzymka do Lourdes 15 – 16 VIII 2004 r.

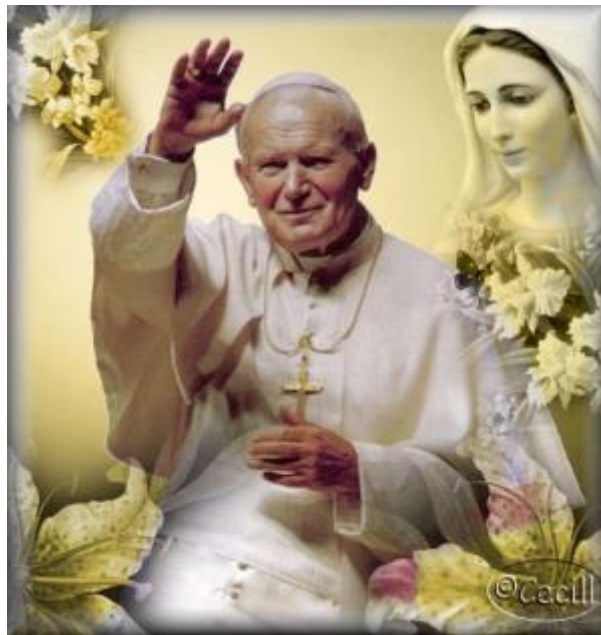

Większość swoich apostolskich podróży, pielgrzymek wiary, rozpoczynał od słów: „Przybywam jako Papież – Pielgrzym”. Każda pielgrzymka Jana Pawła II oprócz szczególnych motywów, na przykład takich jak jubileuszowe obchody, beatyfikacje, kanonizacje, czy Światowe Dni Młodzieży, zawsze miała na celu spotkanie z wiernymi Kościoła lokalnego oraz umocnienie braci w wierze.

Kulminacyjnym momentem wszystkich pielgrzymek była Msza św., na zakończenie której Jan Paweł II zawierzał dany naród Matce Bożej. Niemalże stałym elementem podróży były spotkania ekumeniczne, a także spotkania z młodzieżą.

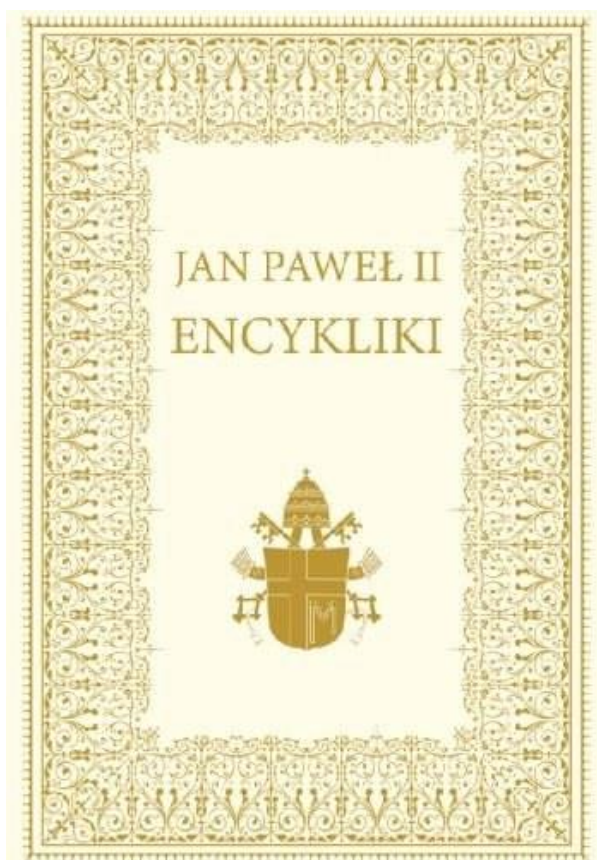
„Modlę się za brata, który zadał mi cios, i szczerze mu przebaczam”

Jan Paweł II mianował 232 kardynałów (w tym 9 Polaków), ogłosił 1318 błogosławionych (w tym 154 Polaków) i 478 świętych. Napisał 14 encyklik, 14 adhortacji, 11 konstytucji oraz 43 listy apostolskie. Powyższe dane statystyczne nie oddają jednak nawet skrawka ogromnego dziedzictwa nauczania i pontyfikatu pierwszego w dziejach Kościoła Papieża-Polaka. Chętnie spotykał się z młodymi ludźmi i poświęcał im dużo uwagi. Na spotkanie w Rzymie w roku 1985, który ONZ ogłosiła Międzynarodowym Rokiem Młodości, napisał list apostolski na temat roli młodości jako okresu szczególnego kształtowania drogi życia, a 20 grudnia zapoczątkował tradycję Świątowych Dni Młodości.

FIDES ET RATIO

Encyklika Ojca Świętego
bł. Jana Pawła II

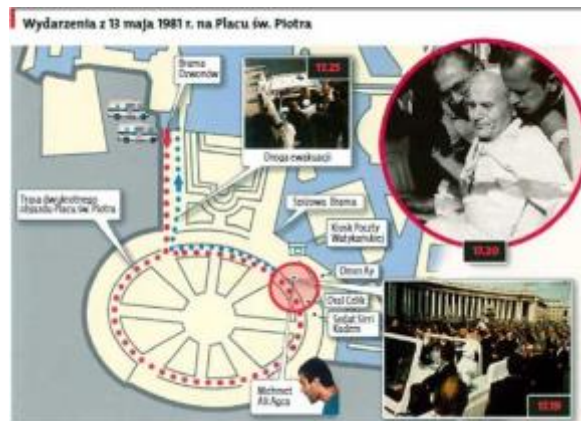
19 - Dzieła Jana Pawła II

Encykliki

Ojca Świętego
Jana Pawła II

Chociaż kardynał Wojtyła rozpoczynając posługę Piotrową był – jak na papieża – bardzo młody (miał 58 lat), cieszył się dobrym zdrowiem i był wysportowany, to niemal cały jego pontyfikat naznaczony był cierpieniem. Choroby Jana Pawła II zaczęły się od pamiętnego zamachu na życie papieża. 13 maja 1981, podczas audiencji generalnej na Placu św. Piotra w Rzymie o godzinie 17.19 Papież został postrzelony przez tureckiego zamachowca Mehmeta Ali Agcę w brzuch oraz rękę. Ocalenie, jak sam wielokrotnie podkreślał, zawdzięczał Matce Bożej Fatimskiej, której rocznicę objawień tego dnia obchodzono. Powiedział później: „Jedna ręka strzelała, a inna kierowała kulę”. Cały świat zamarł w oczekiwaniu na wynik sześciogodzinnej operacji w Poliklinice Gemelli.

20 - Miejsce zamachu na Jana Pawła II

21 - Jan Paweł II w celi Mehmeta Ali Ağce

W pierwszą rocznicę zamachu na Placu Świętego Piotra, 13 maja 1982 r., Papież udał się z dziękczynną pielgrzymką do Fatimy. Tam, podczas nabożeństwa, niezrównoważony mężczyzna Juan Fernández y Krohn lekko ugodził papieża nożem. Ochrona szybko obezwładniła napastnika, a Papież dokończył nabożeństwo pomimo krwawienia. Na szczęście ten drugi zamach nie miał poważnych następstw.

22 - Fatima

23 - Juan Fernández y Krohn

Jan Paweł II od początku lat 90. cierpiał na postępującą chorobę Parkinsona. Mimo licznych spekulacji i sugestii ustąpienia z funkcji, które nasilały się w mediach zwłaszcza podczas kolejnych pobytów Papieża w szpitalu, pełnił ją aż do śmierci. Nagłe pogorszenie stanu zdrowia Papieża rozpoczęło się 1 lutego 2005 r. Przez ostatnie dwa miesiące życia Jan Paweł II wiele dni spędził w szpitalu i nie pojawiał się publicznie.

Podczas Mszy św. sprawowanej przy jego łożu, którą Jan Paweł II koncelebrował z przymkniętymi oczyma, kardynał Marian Jaworski udzielił mu sakramentu namaszczenia. 2 kwietnia 2005 r. o godz. 7.30 Papież zaczął tracić przytomność. W tym czasie w pokoju umierającego czuwali najbliżsi, a przed oknami, na Placu św. Piotra modlił się wielotysięczny tłum. Relacje na cały świat nadawały wszystkie media. Wieczorem, przy łóżku chorego odprawiono Mszę św. wigilii Święta Miłosierdzia Bożego. Ok. godz. 19.00 Jan Paweł II wszedł w stan śpiączki. Monitor wykazał postępujący zanik funkcji życiowych. O godz. 21.37 osobisty papieski lekarz Renato Buzzonetti stwierdził śmierć Jana Pawła II. Jan Paweł II odszedł do domu Ojca po zakończeniu Apelu Jasnogórskiego, w pierwszą sobotę miesiąca i wigilię Święta Miłosierdzia Bożego, które sam ustanowił, w 9666. dniu swojego pontyfikatu.

Zadanie do wykonania - zeskanuj kod

Dziedzictwo Jana Pawła II

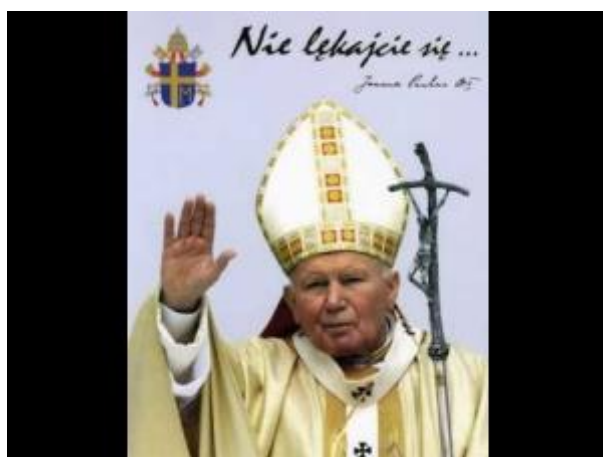

Nie lękajcie się!

Nie sposób dziś wyobrazić sobie, jaki byłby świat bez św.. Jana Pawła II. Ten wyjątkowy pontyfikat zaowocował setkami wydarzeń, sytuacji i papieskich gestów, w związku z którymi mówiono, że odtąd Kościół zmieni swe oblicze i nic już nie będzie takie samo. Zdziwiał, frapował, ba, wielokrotnie wprawiał w konsternację nawet swoje najbliższe otoczenie. Jednak kluczem do zrozumienia jego pontyfikatu jest spuścizna słowa, którą pozostawiał Kościołowi, światu i Polsce.

Kreśląc, bądź co bądź, subiektywny przegląd papieskich najważniejszych wypowiedzi, nie sposób pominąć słów, które w swoisty sposób stały się wyznacznikiem tego pontyfikatu. W niedzielę 22 października 1978 r. na placu św. Piotra w Watykanie, w obecności ponad 300 tys. osób, Jan Paweł II wołał słowami, które już na zawsze przeszły do historii: „Non abbiate paura! Nie lękajcie się przygarnąć Chrystusa i przyjąć Jego władzę! [...] Nie lękajcie się! Otwórzcie, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi! Jego zbawczej władzy otwórzcie granice państw, systemów ekonomicznych, systemów politycznych, kierunków cywilizacyjnych. Nie lękajcie się!”. Później, choć nie wprost, wielokrotnie do nich powracał, poruszając zagadnienia bliskie Kościołowi i człowiekowi.

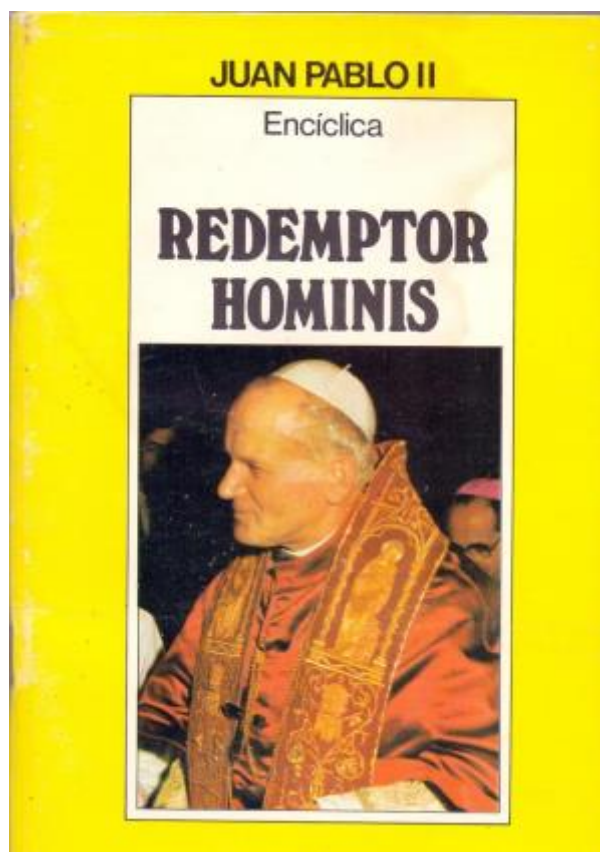

Gdy w 1979 r. Jan Paweł II przyjechał z pierwszą apostolską wizytą do Polski, podczas Mszy św. na placu Zwycięstwa przypominał: „Człowieka bowiem nie można do końca zrozumieć bez Chrystusa. A raczej człowiek nie może siebie sam do końca zrozumieć bez Chrystusa. Nie może zrozumieć ani kim jest, ani jaką jest jego właściwa godność, ani jego powołanie i ostateczne przeznaczenie. Nie może tego wszystkiego zrozumieć bez Chrystusa”. Odwołał się do tego w czerwcu 1997 roku w Gnieźnie: „To właśnie Chrystus (...) objawił człowiekowi jego godność”. Myśl tę zresztą rozwinął szeroko w pierwszej encyklice *Redemptor hominis*, nazywanej wielką kartą o godności człowieka.

24 - Gniezno

25 - Encyklika Jana Pawła II

Człowiek zbyt często traktuje drugiego człowieka przedmiotowo. Zbyt często mniej lub bardziej świadomie ulega różnym zniewoleniom. Tymczasem „osoba ludzka, stworzona na obraz i podobieństwo Boga, nie może stać się niewolnikiem rzeczy, systemów ekonomicznych, cywilizacji technicznej, konsumizmu, łatwego sukcesu. Człowiek nie może stać się niewolnikiem swoich różnych skłonności i namiętności, niekiedy celowo podsycanych” – mówił do młodzieży w Poznaniu w 1997 r. Warto wspomnieć też jego bezpośredni, ciepły, niespotykany wręcz kontakt z młodymi. Upatrywał w nich przyszłość Kościoła i pokładał w młodych wielkie nadzieje. Nie wahał się jednocześnie kierować do nich jednoznacznych i mocnych słów. Zwracając się do młodzieży, apelował: „Nie dajcie się zniewolić. Nie dajcie się skusić pseudowartościami, półprawdami, urokiem mirażu, od których później będziecie się odwracać z rozczarowaniem, poranieniem, a może nawet ze złamanym życiem”.

Obecność w kulturze masowej

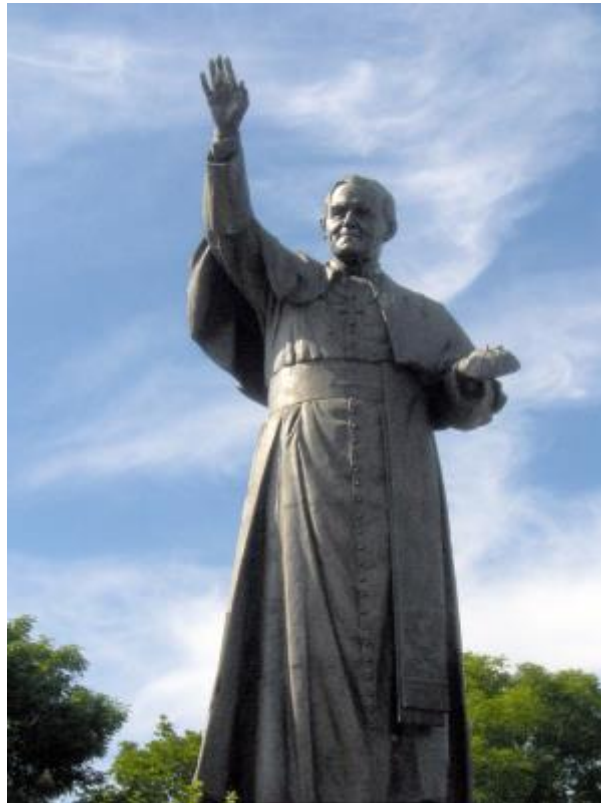
Cuda

Dzięki szczególnemu wstawiennictwu św. Jana Pawła II u Pana Boga ludzie z całego świata wymodlili wiele łaski cudów. Aleksandra Zapotoczny z Biura Postulacji ds. Beatyfikacji i Kanonizacji Jana Pawła II. Wybrała i opracowała świadectwa ludzi doznających łask za pośrednictwem Jana Pawła II, jakie złożyły się na „Wielką ilustrowaną księgę cudów św. Jana Pawła II”. Autorka książki ze wzruszeniem opowiada, o czym ludzie pisali i piszą listy do polskiego Papieża. – Jola i Piotr przyjechali do Rzymu z problemem – od dziesięciu lat bezskutecznie starali się o dziecko. Spotkali się z Janem Pawłem II, a On powiedział: „Wszystko będzie dobrze”, i niedługo po powrocie do Polski okazało się, że Jola jest w stanie błogostawionym. Eleonora – Włoszka i Helena – Francuzka – w dniu śmierci Jana Pawła II były na placu św. Piotra. Oddaliły się od Kościoła. Na placu św. Piotra w chwili śmierci Papieża zapłakały i powróciły na łono Kościoła. Zrozumiały, że nie stały po właściwej stronie.

Także Dino, niepełnosprawny mężczyzna, nawrócił się po śmierci Papieża. Giacomo oraz Daniel – dwaj chłopcy, którzy byli w śpiączce, zostali uzdrowieni i powrócili do życia, a stało się to w dniu urodzin Papieża.

Pomniki

Największy ma czternaście metrów i jest cały z plastiku. Najmniejszy, nie ma nawet pół metra, ale patrzy na wszystkich "przez lornetkę". Czasem jest smutny. A czasem radosny. Przeważnie unosi rękę. W Polsce, jak policzył tygodnik "Newsweek", jest już 700 pomników papieża Jana Pawła II. I 1200 szkół i przedszkoli, a także ulica lub plac w każdym mieście. Po kanonizacji będzie ich jeszcze więcej.

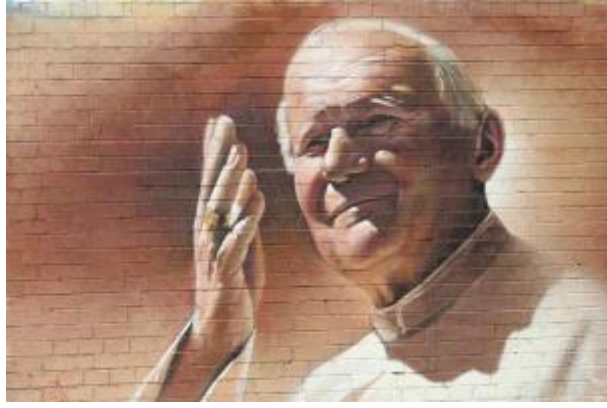

Jan Paweł II jest przedstawiany również często na muralach.

Mural – rodzaj malatury, nazwa pochodzenia hiszpańskiego oznaczająca w skrócie dzieło dekoracyjnego malarstwa ściennego, najczęściej monumentalne.

Muzyka

Na cześć Jana Pawła II skomponowano również wiele utworów muzycznych. Najpopularniejsze utwory to

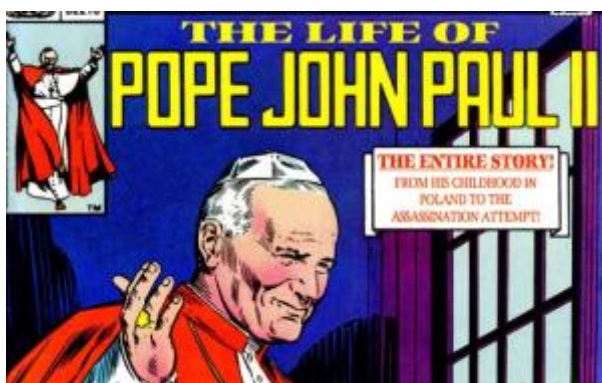
- Moje miasto Wadowice
- Tu Es Petrus
- Hymn III Tysiąclecia
- Lolek
- Papież Pielgrzym -
Tak mówił papież
- Słowiański
- Polski Teolog Karol Wojtyła
- Kocham Cię Mój Panie
- Pieśń o śmierci Jana Pawła II

Komiks

Najpopularniejsi bohaterowie komiksów Marvela to Spider-Man, Iron Man czy Hulk, ale w styczniu 1982 roku amerykańskie wydawnictwo dołączyło nową ikonę do ich panteonu: papieża Jana Pawła II.

Opublikowany w 1982 roku zeszyt, opisywał życie papieża-Polaka aż do daty wydania. Okazał się być wielkim sukcesem i sprzedał się w milionach egzemplarzy na całym świecie.

Żywy pomnik Jana Pawła II

Żywym pomnikiem Jana Pawła II nazywani są stypendyści Fundacji „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, których obecnie jest ponad 2500 w całej Polsce.

Idea Fundacji narodziła się po pielgrzymce Ojca Świętego do Polski w 1999 r. Po jej organizacji pozostały niewykorzystane środki pieniężne, które zdecydowano przeznaczyć na „zbudowanie” niezwykłego pomnika Papieżowi Polakowi. W 2000 r. powołano organizację, której działalność ma upamiętniać Pontyfikat Jana Pawła II przez promowanie Jego nauczania i wspieranie określonych przedsięwzięć społecznych, głównie w dziedzinie edukacji i kultury. Aktywność Fundacji koncentruje się wokół programu stypendialnego, który polega na przyznawaniu stypendiów szczególnie uzdolnionej i jednocześnie ubogiej młodzieży szkolnej z zaniedbanych terenów wiejskich i małych miast całej Polski.

Zadanie do wykonania - zeskanuj kod

